

รายงานสรุปผลการจัดประชุม กลุ่มย่อย ครั้งที่ 1

**โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปรับปรุงช่วงที่ 1
(พ.ศ.2566-2580)**

โดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กันยายน 2569

รายงานสรุปผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1 โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปรับปรุงครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2566-2580)

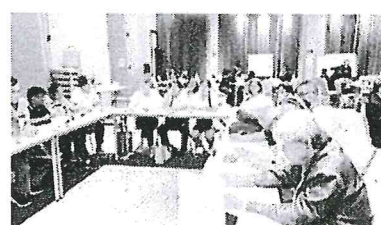
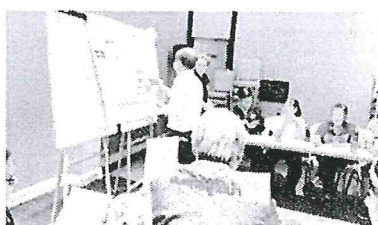
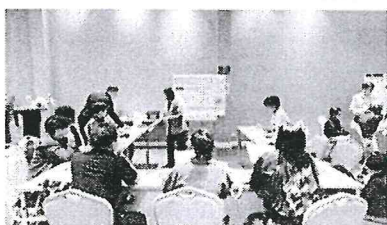
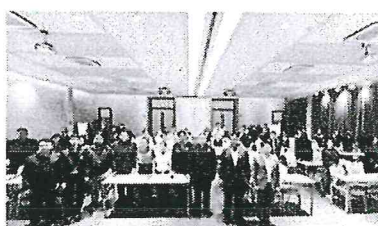
ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้มอบหมายให้ที่ปรึกษา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ดำเนินการศึกษาโครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปรับปรุงครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2566-2580) โดยใช้กระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) มาเป็นเครื่องมือในการศึกษาดังกล่าว ซึ่งในการดำเนินการต้องมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลลัพธ์ของการดำเนินการสามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของทุกภาคส่วน

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2 จึงได้กำหนดการจัดประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1 เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและข้อคิดเห็นจากการประชุมปฐมนิเทศและรับฟังข้อคิดเห็นในการกำหนดและจัดกลุ่มทางเลือกการพัฒนาหรือทางเลือกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเบื้องต้นที่สอดคล้องกับปัญหา ศักยภาพ และบริบทของพื้นที่ จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชนในพื้นที่ โดยแบ่งพื้นที่ในการจัดประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1 ให้กระจายครอบคลุมลุ่มน้ำเจ้าพระยาเป็น 9 เวที ดังนี้

1. การจัดประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1 ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

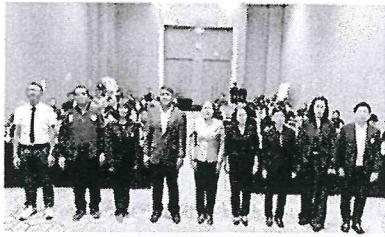
ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นโดยกำหนดจัดประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1 เพื่อรับฟังความคิดเห็นในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 9 เวที โดยมีรายละเอียดวัน เวลา และสถานที่จัดประชุม ดังนี้

เวทีที่ 1 ในวันอังคารที่ 1 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุมปากน้ำ+อ่าวไทย ชั้น 2 โรงแรมคุณ จังหวัดสมุทรปราการ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ (อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และจังหวัดสมุทรสาคร (อำเภอเมืองสมุทรสาครและอำเภอกะทู้แม่แบบ)) จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 58 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 12 คน รวมทั้งสิ้น 72 คน

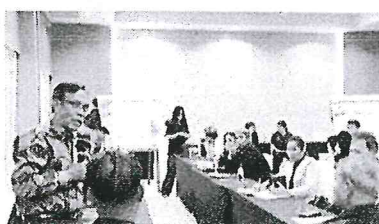

เวทีที่ 2 ในวันพุธที่ 2 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุมบอลรูม 3 โรงแรมดิไอเดิล โฮเทล แอนด์ เรสซิเดนซ์ จังหวัดปทุมธานี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี (อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสามโคก อำเภอลำลูกกา อำเภอลองหลวง อำเภอธัญบุรี และอำเภอหนองเสือ) จังหวัดนครปฐม (อำเภอสมาพราน อำเภอบางเลน และอำเภอพุทธมณฑล) จังหวัดนนทบุรี (อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด อำเภอไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ และอำเภอบางกรวย) และจังหวัดนครนายก (อำเภอบ้านนาและอำเภอองครักษ์) จำนวนผู้เข้าประชุม 60 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 11 คน รวมทั้งสิ้น 73 คน

เวทีที่ 3 ในวันพฤหัสบดีที่ 3 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุม คาปูชีโน โซน B เดอะควาเลีย คาซ่า รีสอร์ท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอผักไห่ อำเภอบางซ้าย อำเภอเสนา อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางไทร อำเภอบางปะอิน อำเภอบางบาล และอำเภอบางปะหัน) จำนวนผู้เข้าประชุม 101 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 12 คน รวมทั้งสิ้น 115 คน

เวทีที่ 4 ในวันจันทร์ที่ 7 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุมลีลาวดีการ์เดน ลีลาวดี รีสอร์ท จังหวัดสระบุรี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน ในพื้นที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (อำเภอนครหลวง อำเภอนครหลวง อำเภอภาชี อำเภออุทัย และอำเภอน้อย) และ จังหวัดสระบุรี (อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอเสาไห้ อำเภอหนองแซง อำเภอหนองแค และอำเภอวิหารแดง) จำนวนผู้เข้าประชุม 68 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 12 คน รวมทั้งสิ้น 82 คน

เวทีที่ 5 ในวันอังคารที่ 8 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุมใหญ่ ที่นี้ มีดี รีสอร์ท จังหวัดอ่างทอง สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัด พระนครศรีอยุธยา (อำเภอบ้านแพรกและอำเภอมหาราช) และจังหวัดอ่างทอง (อำเภอเมืองอ่างทอง อำเภอ แสงหา อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอไชโย อำเภอสามโก้ อำเภอวิเศษชัยชาญ และอำเภอป่าโมก) จำนวนผู้เข้า ประชุม 69 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 13 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน

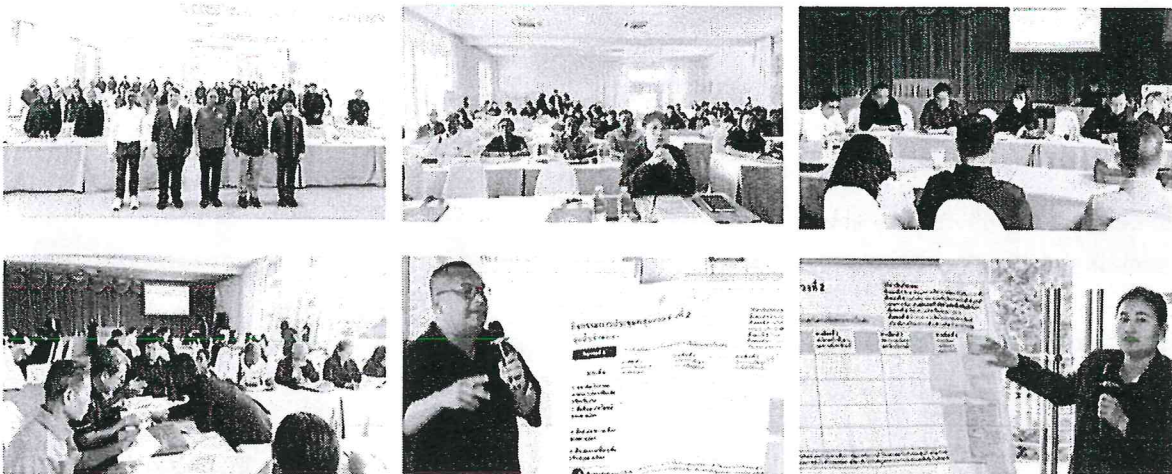
เวทีที่ 6 ในวันวันพุธที่ 9 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุมโสมชา โรงแรม ไชยแสงพาเลส จังหวัดสิงห์บุรี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชนในพื้นที่ จังหวัดสิงห์บุรี (อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอพรหมบุรี อำเภอท่าช้าง อำเภอบางระจัน อำเภอดำรงราษฎร์ และ

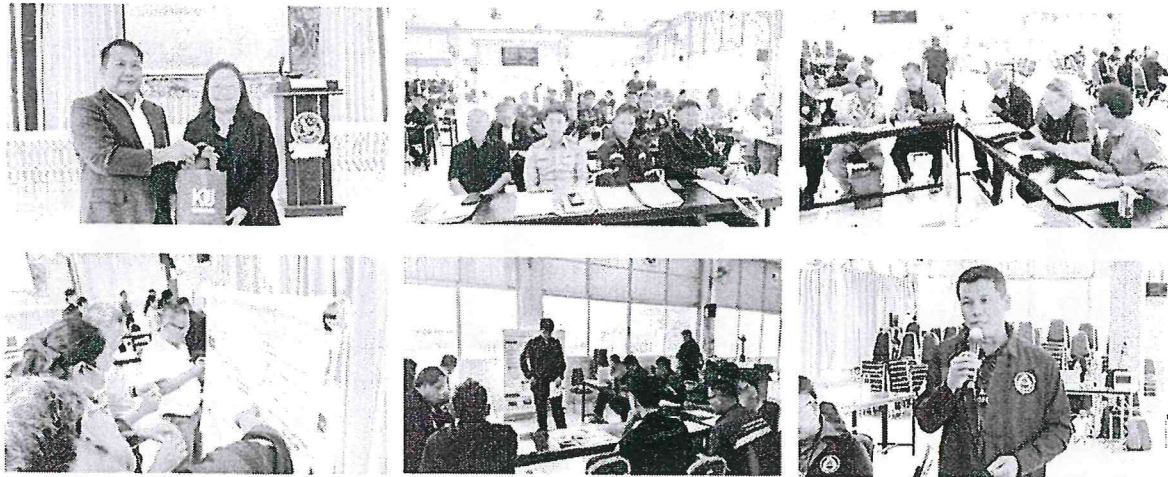
อำเภออินทร์บุรี) และจังหวัดลพบุรี (อำเภอท่าม่วง และอำเภอบ้านหมี่) จำนวนผู้เข้าประชุม 75 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 11 คน รวมทั้งสิ้น 88 คน

เวทีที่ 7 ในวันพฤหัสบดีที่ 10 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุมโรงแรมโอทู จังหวัดลพบุรี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี (อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอโคกสำโรง อำเภอพัฒนานิคม อำเภอชัยบาดาล อำเภอสระโบสถ์ อำเภอหนองม่วง และอำเภอโคกเจริญ) และจังหวัดสระบุรี (อำเภอดอนทอง อำเภอบ้านหมอ อำเภอพระพุทธบาท และอำเภอหนองโดน) จำนวนผู้เข้าประชุม 65 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 12 คน รวมทั้งสิ้น 79 คน

เวทีที่ 8 ในวันจันทร์ที่ 14 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ (อำเภอชุมแสง อำเภอท่าตะโก อำเภอไพศาลี และอำเภอหนองบัว) จังหวัดเพชรบูรณ์ (อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอ빙สามพัน อำเภอหนองไผ่ และอำเภอชนแดน) และจังหวัดพิจิตร (อำเภอบางมูลนาก และอำเภอดงเจริญ) จำนวนผู้เข้าประชุม 72 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 11 คน รวมทั้งสิ้น 85 คน

เวทีที่ 9 ในวันอังคารที่ 15 กันยายน 2569 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุม Forum M โรงแรม เดอะ พาราไดโซ เจเค ดีไซน์ อ.เมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ (อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอแม่วงก์ อำเภอลาดยาว อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอเก้าเลี้ยวอำเภอโกรกพระ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอตากฟ้า และอำเภอตากลิ) จังหวัดกำแพงเพชร (อำเภอขาณุวรลักษบุรี และอำเภอปางศิลาทอง) จังหวัดอุทัยธานี (อำเภอเมืองอุทัยธานี) และจังหวัดชัยนาท (อำเภอเมืองชัยนาท อำเภอมโนรมย์ อำเภอวัดสิงห์ อำเภอสรรพยา และอำเภอสรรคบุรี) จำนวนผู้เข้าประชุม 85 คน คณะกรรมการตรวจรับ 2 คน และทีมที่ปรึกษา 10 คน รวมทั้งสิ้น 97 คน

2. สรุปผลการจัดประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

2.1 การมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อวิสัยทัศน์ ทิศทางการพัฒนา ปัญหา และรากของปัญหา ผ่านระบบ Mentimeter

จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม มีความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมของร่างวิสัยทัศน์ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 ความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมของร่างวิสัยทัศน์ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

องค์ประกอบร่างวิสัยทัศน์	ระดับความเหมาะสม (ร้อยละ)					ระดับความเหมาะสมเฉลี่ย*
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	
1. ภาพรวมร่างวิสัยทัศน์	1.53	2.40	17.86	47.71	30.50	4.03 ± 0.88
2. คำว่า “ความมั่นคง”	0.66	4.64	22.52	41.50	30.68	3.97 ± 0.88
3. คำว่า “พร้อมรับและปรับตัว ต่อภัยน้ำ”	1.54	4.18	31.21	36.04	27.03	3.83 ± 0.93
4. คำว่า “การบริหารเชื่อมโยง ทั้งระบบ”	0.22	2.64	24.18	43.96	29.01	3.99 ± 0.81
5. คำว่า “การเป็นฐานการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน”	0.66	3.93	21.83	43.23	30.35	3.99 ± 0.86

หมายเหตุ: * ค่าเฉลี่ย ± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 2-1 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า ภาพรวมร่างวิสัยทัศน์ มีระดับความเหมาะสมเฉลี่ย 4.03 ± 0.85 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5.00 คะแนน โดยมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่มีความเห็นต่อความเหมาะสมของภาพรวมร่างวิสัยทัศน์ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแต่ละถ้อยคำสำคัญ พบว่า ทุกถ้อยคำสำคัญมีค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยคำว่า “การบริหารเชื่อมโยงทั้งระบบ” มีค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมสูงที่สุด (3.99 ± 0.81 คะแนน) รองลงมา ได้แก่ คำว่า “การเป็นฐานการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน” (3.99 ± 0.86 คะแนน) คำว่า “ความมั่นคง” (3.97 ± 0.88 คะแนน) และคำว่า “พร้อมรับและปรับตัวต่อภัยน้ำ” (3.83 ± 0.93 คะแนน)

ผลการประเมินความคิดเห็นดังกล่าวสะท้อนว่า ร่างวิสัยทัศน์และถ้อยคำสำคัญที่นำเสนอได้รับการยอมรับจากผู้เข้าร่วมในระดับสูง โดยประเด็น “การบริหารเชื่อมโยงทั้งระบบ” และ “การเป็นฐานการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน” เป็นองค์ประกอบที่ได้รับการประเมินในระดับมากและมากที่สุดในส่วนสูงผลที่ได้จึงสะท้อนมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อประเด็นสำคัญที่ควรปรากฏอยู่ในวิสัยทัศน์ของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการทบทวนและปรับปรุงร่างวิสัยทัศน์ให้มีความชัดเจนครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนใช้ประกอบการกำหนดทิศทางการพัฒนาลุ่มน้ำเจ้าพระยาในระยะต่อไป

มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อร่างวิสัยทัศน์ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ปรับถ้อยคำและนิยามของวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน กระชับ และครอบคลุมมากขึ้น โดยเฉพาะคำว่า “ความมั่นคง” และ “พร้อมรับและปรับตัวต่อภัยน้ำ” ซึ่งควรสื่อความหมายให้ครอบคลุมทั้งภาวะปกติและภาวะวิกฤต และมีข้อเสนอให้ใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย จดจำง่าย และสะท้อนเป้าหมายของการบริหารจัดการน้ำได้ชัดเจน รวมถึงระบุความหมายของการปรับตัวให้ครอบคลุมทั้งระดับบุคคล ชุมชน พื้นที่ และภาคเศรษฐกิจ
- ให้ความมั่นคงด้านน้ำครอบคลุมทั้งปริมาณ คุณภาพ และการเข้าถึงน้ำ สำหรับการอุปโภคบริโภค การเกษตร อุตสาหกรรม เมือง บริการ และระบบนิเวศ โดยต้องรองรับทั้งปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำทะเลหนุน น้ำเค็มรุก และสถานการณ์ที่รุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับพื้นที่ชนบท พื้นที่ดอน และพื้นที่นอกเขตชลประทานที่ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งน้ำ
- เน้นการบริหารจัดการเชิงป้องกันและการเตรียมพร้อมมากกว่าการแก้ไขภายหลังเกิดเหตุ โดยนำความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาใช้ในการวางแผน พัฒนาระบบพยากรณ์และเตือนภัย การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และมาตรการลดความเสียหายจากน้ำท่วม และภัยแล้งอย่างเป็นระบบ
- บริหารจัดการน้ำแบบเชื่อมโยงทั้งระบบและคำนึงถึงความเป็นธรรมระหว่างพื้นที่ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมถึงลุ่มน้ำสาขา พื้นที่รับน้ำ และลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ควรแก้ไขปัญหาในพื้นที่หนึ่งด้วยการถ่ายโอนภาระหรือความเสี่ยงไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง ควรกระจายน้ำและการรับน้ำอย่างเหมาะสม พร้อมมีกลไกเยียวยาหรือชดเชยแก่พื้นที่และ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่รับน้ำหลาก
- เชื่อมโยงการบริหารจัดการน้ำกับระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ลำน้ำสาขา คูคลอง พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่รับน้ำธรรมชาติ รวมถึงการรักษาปริมาณน้ำเพื่อระบบนิเวศ การป้องกันน้ำเค็มรุก และการควบคุมมลพิษทางน้ำอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ควรพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดินและความเสี่ยงด้านน้ำของแต่ละพื้นที่ประกอบการวางแผน
- พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำและโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กและขนาดกลาง สระเก็บน้ำ แก้มลิง ระบบชลประทาน ระบบส่งน้ำ และระบายน้ำ รวมถึงการขุดลอกและเชื่อมโยงลำน้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถในการกักเก็บกระจาย และระบายน้ำ ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง โดยเฉพาะพื้นที่ที่ยังขาดแคลนน้ำต้นทุน
- เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการบูรณาการของทุกภาคส่วน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรผู้นำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ได้รับผลกระทบเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่จริง รวมทั้งบูรณาการบทบาท กฎหมาย และการ

ดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและลดความซ้ำซ้อนหรือความขัดแย้ง

- ขยายมิติการใช้น้ำและการพัฒนาให้ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลาย นอกเหนือจากการอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม โดยมีข้อเสนอให้คำนึงถึงการประมง การคมนาคมขนส่งทางน้ำ การท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้วิถีทัศน์สามารถสะท้อนบทบาทของทรัพยากรน้ำต่อการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างครบถ้วนยิ่งขึ้น

2.2 ผลการประเมินร่างประเด็นยุทธศาสตร์ของ SEA ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ผู้เข้าร่วมประชุมประเมินความเหมาะสมของร่างประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน แสดงดังตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 ความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมของร่างประเด็นยุทธศาสตร์ SEA ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ร่างประเด็นยุทธศาสตร์ SEA	ระดับความเหมาะสม (ร้อยละ)					ระดับความเหมาะสมเฉลี่ย
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	
1. ความมั่นคงด้านน้ำและการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม	0.44	3.11	29.56	48.22	18.67	3.82 ± 0.78
2. การบริหารความเสี่ยงจากภัยน้ำและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	0.22	2.22	25.78	46.89	24.89	3.94 ± 0.78
3. คุณภาพน้ำและการฟื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำ	0.22	3.79	24.5	43.88	27.62	3.95 ± 0.83
4. ประสิทธิภาพการใช้น้ำและเศรษฐกิจที่ใช้น้ำอย่างคุ้มค่า	0.67	3.13	26.4	42.73	27.07	3.92 ± 0.85
5. ธรรมาภิบาล ข้อมูล การมีส่วนร่วม และการประสานการบริหารระหว่างลุ่มน้ำ	0.45	3.13	18.12	53.69	24.61	3.99 ± 0.77

จากตารางที่ 2-2 พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของร่างประเด็นยุทธศาสตร์ SEA ลุ่มน้ำเจ้าพระยาในระดับสูงทุกประเด็น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.82 – 3.99 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5.00 คะแนน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ “ธรรมาภิบาล ข้อมูล การมีส่วนร่วม และการประสานการบริหารระหว่างลุ่มน้ำ” มีค่าเฉลี่ย 3.99 ± 0.77 รองลงมา ได้แก่ “คุณภาพน้ำและการฟื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำ” 3.95 ± 0.83 และ “การบริหารความเสี่ยงจากภัยน้ำและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ” 3.94 ± 0.78 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับมากและมากที่สุดรวมกัน พบว่า ประเด็น “ธรรมาภิบาล ข้อมูล การมีส่วนร่วม และการประสานการบริหารระหว่างลุ่มน้ำ” มีสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 78.30 ขณะที่ทุกประเด็นมีผู้ประเมินระดับน้อยและน้อยที่สุดในสัดส่วนต่ำ แสดงให้เห็นว่าร่างประเด็นยุทธศาสตร์โดยรวมได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาในระดับสูง

มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อร่างประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ความมั่นคงด้านน้ำและการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม ควรให้ความสำคัญกับน้ำอุปโภคบริโภค ที่เพียงพอและมีคุณภาพ ควบคู่กับน้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรม และระบบนิเวศ รวมทั้งพัฒนา แหล่งน้ำต้นทุน ระบบชลประทาน ระบบส่งและกระจายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ยังขาดแคลน โดย การจัดสรรและระบายน้ำต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมระหว่างพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ พื้นที่ ดอน และพื้นที่ลุ่มต่ำ ไม่ให้พื้นที่ใดรับภาระจากการบริหารจัดการน้ำมากเกินไป
- การบริหารความเสี่ยงจากภัยน้ำและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควรปรับจากการแก้ไข ปัญหาหลังเกิดเหตุไปสู่การป้องกันและเตรียมพร้อมเชิงรุก โดยพัฒนาระบบติดตาม พยากรณ์ และเตือนภัยที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างพื้นที่ รวมถึงให้ความสำคัญกับน้ำท่วม ภัยแล้ง น้ำทะเล หนุนและน้ำเค็มรุก ตลอดจนการปรับปรุงระบบระบายน้ำและโครงสร้างควบคุมน้ำให้มี ประสิทธิภาพ
- คุณภาพน้ำและการฟื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำ ควรควบคุมมลพิษตั้งแต่แหล่งกำเนิด ทั้งจากชุมชน อุตสาหกรรม การเกษตร และกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและการเฝ้า ระวังคุณภาพน้ำก่อนระบายสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ พร้อมฟื้นฟูลำน้ำ ปากแม่น้ำ และระบบนิเวศ รวมทั้งส่งเสริมการนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำ (Water Reuse/Recycle) และการใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็น ผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) ตามความเหมาะสม
- ประสิทธิภาพการใช้น้ำและเศรษฐกิจที่ใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ควรส่งเสริมการจัดการความต้องการใช้ น้ำควบคู่กับการเพิ่มน้ำต้นทุน โดยเฉพาะระบบชลประทานประสิทธิภาพสูง การเกษตรที่ใช้น้ำ อย่างเหมาะสม การลดการสูญเสีย และการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงเชื่อมโยงการบริหารน้ำ กับการผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่
- ธรรมาภิบาล ข้อมูล และการประสานการบริหาร ควรพัฒนาฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงข้อมูลของ หน่วยงานและพื้นที่ต่าง ๆ เช่น ข้อมูล GIS ข้อมูลระดับน้ำ คุณภาพน้ำ และข้อมูลพยากรณ์ ให้ สามารถใช้สนับสนุนการตัดสินใจและสื่อสารกับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว พร้อมลดความซ้ำซ้อน ของหน่วยงาน กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบให้ชัดเจน และยึดหลักวิชาการ ความโปร่งใส และความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ
- การมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรในพื้นที่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ

การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และ
แนวทางบริหารจัดการน้ำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจตรงกันก่อนดำเนินโครงการ

- กลไกการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ควรจัดสรรงบประมาณ กำลังคน และทรัพยากรให้
เหมาะสมกับขนาดพื้นที่และปริมาณงาน สนับสนุนงบประมาณสำหรับการป้องกันและบำรุงรักษา
อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดระบบติดตามผลเพื่อให้โครงการและมาตรการสามารถตอบโจทย์
ปัญหาของพื้นที่ได้จริง

2.3 ผลการกำหนดน้ำหนักเกณฑ์การประเมินทางเลือก (การเปรียบเทียบรายคู่)

การเปรียบเทียบความสำคัญรายคู่ระหว่าง 3 มิติหลัก ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และสิ่งแวดล้อม
แสดงดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 การเปรียบเทียบความสำคัญรายคู่ระหว่างมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

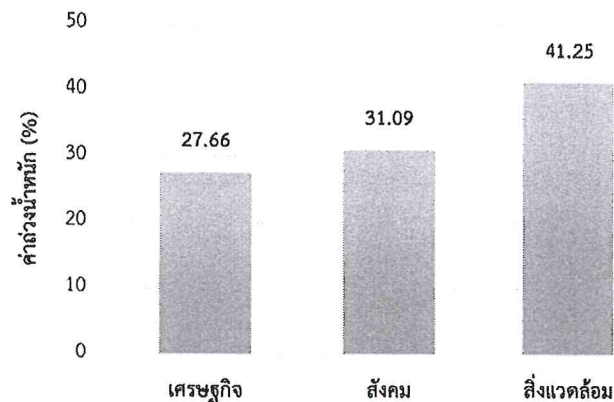
การเปรียบเทียบ	สัดส่วนความคิดเห็น (%)		
	มิติที่ 1 สำคัญกว่า	สำคัญเท่ากัน	มิติที่ 2 สำคัญกว่า
เศรษฐกิจ-สังคม	16.82	67.71	15.47
เศรษฐกิจ-สิ่งแวดล้อม	7.05	55.68	37.27
สังคม-สิ่งแวดล้อม	6.35	59.64	34.01

จากผลการเปรียบเทียบความสำคัญรายคู่ระหว่างมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในภาพรวม
พบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เห็นว่า แต่ละมิติมีความสำคัญในระดับเท่าเทียมกัน ในทุกคู่การเปรียบเทียบ
โดยการเปรียบเทียบมิติเศรษฐกิจกับมิติสังคม มีผู้เห็นว่าทั้งสองมิติมีความสำคัญเท่ากันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ
67.71 ขณะที่ร้อยละ 16.82 เห็นว่ามิติเศรษฐกิจสำคัญกว่า และร้อยละ 15.47 เห็นว่ามิติสังคมสำคัญกว่า
แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมประชุมมีมุมมองต่อมิติเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างสมดุล สำหรับการเปรียบเทียบ
มิติเศรษฐกิจกับมิติสิ่งแวดล้อม ผู้เข้าร่วมร้อยละ 55.68 เห็นว่าทั้งสองมิติมีความสำคัญเท่ากัน ทั้งนี้ มีสัดส่วน
ถึงร้อยละ 37.27 ที่เห็นว่ามิติสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญกว่ามิติเศรษฐกิจ ขณะที่เพียงร้อยละ 7.05 ที่เห็นว่า
มิติเศรษฐกิจมีความสำคัญกว่า สะท้อนแนวโน้มการให้น้ำหนักกับมิติสิ่งแวดล้อมที่เด่นชัด ในทำนองเดียวกัน
การเปรียบเทียบมิติสังคมกับมิติสิ่งแวดล้อม พบว่า ร้อยละ 59.64 เห็นว่าทั้งสองมิติมีความสำคัญเท่ากัน ขณะที่
ร้อยละ 34.01 เห็นว่ามิติสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญกว่ามิติสังคม และมีเพียงร้อยละ 6.35 ที่เห็นว่ามิติสังคม
มีความสำคัญกว่า ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ต้องการให้การพัฒนานำมาซึ่งความสมดุล
ของทั้งสามมิติ แต่เมื่อจำเป็นต้องเปรียบเทียบกัน มิติสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มได้รับความสำคัญมากกว่ามิติอื่น

เมื่อนำผลการเปรียบเทียบรายคู่ไปคำนวณน้ำหนักด้วยกระบวนการวิเคราะห์ตามลำดับชั้น (Analytic
Hierarchy Process: AHP) พบว่า โดยภาพรวม ผลการกำหนดน้ำหนักเกณฑ์การประเมินทางเลือกสะท้อนว่า
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพน้ำอย่างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

โดยมี มิติสิ่งแวดล้อมเป็นมิติที่ได้รับความสำคัญสูงสุด (ค่าน้ำหนัก 41.25 %) รองลงมาคือมิติสังคม (ค่าน้ำหนัก 31.09%) และมิติเศรษฐกิจ (ค่าน้ำหนัก 27.66%) ตามลำดับ แสดงถึงความคาดหวังให้การพัฒนา ลุ่มน้ำเจ้าพระยาคำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำและระบบนิเวศเป็นฐาน ควบคู่กับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนและการพัฒนาเศรษฐกิจ

รูปที่ 2-1 ค่าน้ำหนักเกณฑ์การประเมินทางเลือก

2.4 ผลการจัดทำและคัดเลือกทางเลือกการพัฒนาลุ่มน้ำ (Development Alternatives)

ผลการพิจารณาลงคะแนนคัดเลือกและให้ข้อเสนอแนะต่อร่างทางเลือกการพัฒนาลุ่มน้ำ 4 ทางเลือกหลัก ได้แก่

- ทางเลือกที่ 1 ดำเนินการตามแผนเดิม
 - ทางเลือกที่ 2 ความมั่นคงด้านน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน
 - ทางเลือกที่ 3 การจัดการความต้องการและเพิ่มผลิตภาพน้ำ
 - ทางเลือกที่ 4 ระบบนิเวศและยืดหยุ่นต่อภัยด้านน้ำ
- สามารถสรุปทางเลือกการพัฒนาในภาพรวมได้ดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 ทางเลือกการพัฒนาของเวที่ย่อยที่ 1

ทางเลือกการพัฒนา	ร้อยละ	จำนวนเวทีที่ได้รับคะแนนสูงสุด
ทางเลือกที่ 1 ดำเนินการตามแผนเดิม	9.13	0
ทางเลือกที่ 2 ความมั่นคงด้านน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน	32.16	4
ทางเลือกที่ 3 การจัดการความต้องการและเพิ่มผลิตภาพน้ำ	18.46	0
ทางเลือกที่ 4 ระบบนิเวศและยืดหยุ่นต่อภัยด้านน้ำ	40.25	5

จากผลการพิจารณาทางเลือกการพัฒนาของการประชุมกลุ่มย่อยทั้ง 9 เวที เมื่อรวมคะแนนจากทุกเวที พบว่า ทางเลือกที่ 4 ระบบนิเวศและยืดหยุ่นต่อภัยด้านน้ำ ได้รับคะแนนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 40.25 รองลงมา ได้แก่ ทางเลือกที่ 2 ความมั่นคงด้านน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 32.16 ทางเลือกที่ 3 การจัดการความต้องการและเพิ่มผลิตภาพน้ำ คิดเป็นร้อยละ 18.46 และ ทางเลือกที่ 1 การดำเนินการตามแผนเดิม คิดเป็นร้อยละ 9.13 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลรายเวที พบว่า ทางเลือกที่ 4 ได้รับคะแนนสูงสุดใน 5 จาก 9 เวที ขณะที่ทางเลือกที่ 2 ได้รับคะแนนสูงสุดใน 4 เวที และไม่มีเวทีใดที่ทางเลือกที่ 1 หรือทางเลือกที่ 3 ได้รับคะแนนสูงสุด ผลดังกล่าวสะท้อนว่า ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความสำคัญกับแนวทางที่ เพิ่มความยืดหยุ่นต่อภัยด้านน้ำและรักษาระบบนิเวศ ควบคู่กับความต้องการด้าน ความมั่นคงของแหล่งน้ำและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีแนวคิด ข้อดี และ ข้อจำกัดของแต่ละทางเลือก ดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 ประเด็นสำคัญของทางเลือกการพัฒนาเรียงลำดับตามผลการประเมิน

ทางเลือก	แนวคิดและกิจกรรมสำคัญ	ข้อดีและประโยชน์	ข้อจำกัด/ความเสี่ยงและประเด็นที่ควรปรับปรุง
ทางเลือกที่ 4 ระบบนิเวศ และยืดหยุ่น ต่อภัยด้านน้ำ	มุ่งเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยผสมผสานการฟื้นฟูระบบนิเวศและมาตรการเชิงพื้นที่กับเทคโนโลยี เช่น การฟื้นฟูป่าต้นน้ำและลำน้ำ พื้นที่รับน้ำ/พื้นที่ลุ่มต่ำ การจัดการตาม Climate Change Scenario ระบบพยากรณ์และเตือนภัย Real-time/AI การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเก็บและใช้ข้อมูล	เพิ่มความยืดหยุ่นต่อทั้งน้ำท่วมและภัยแล้ง ช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศ ลดความเสียหายจากภัยพิบัติ สนับสนุนการใช้น้ำอย่างเหมาะสม เพิ่มการเข้าถึงข้อมูลและการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงสนับสนุนความมั่นคงทางอาหาร และ กิจกรรม เศรษฐกิจ ที่ สอดคล้องกับระบบนิเวศ	มีข้อจำกัดด้านเงินลงทุน ความพร้อมของเทคโนโลยีและบุคลากร ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล รวมถึงความเสี่ยงจากข้อมูลหรือการพยากรณ์คลาดเคลื่อน จึงควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล พัฒนาทักษะผู้ใช้งาน จัดทำระบบเตือนภัยและแผนปฏิบัติการที่ใช้ได้จริง และออกแบบเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่
ทางเลือกที่ 2 ความมั่นคง ด้านน้ำและ โครงสร้าง พื้นฐาน	มุ่งพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝาย ระบบส่งและกระจายน้ำ ระบบระบายน้ำ การขุดลอกคลอง การเติมน้ำใต้ดิน ตลอดจนสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ ระบบ IoT/Real-time และการบำบัดน้ำเสียเพื่อนำน้ำกลับมาใช้ใหม่	เพิ่มความมั่นคงของน้ำต้นทุน บรรเทาปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำ และการระบายน้ำ ช่วยยกระดับคุณภาพน้ำและสร้างความมั่นใจให้ผู้ใช้น้ำ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ยังขาดแคลนแหล่งน้ำหรือประสบภัยซ้ำซาก	ต้องใช้งบประมาณลงทุนและบำรุงรักษาสูง มีข้อจำกัดด้านการขอใช้พื้นที่ การเวนคืน และกฎหมาย รวมถึงความเสี่ยงด้านความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงน้ำ จึงควรกำหนดความสำคัญของโครงการตามบริบทพื้นที่ สนับสนุนงบประมาณบำรุงรักษาและให้ อปท. และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ทางเลือก	แนวคิดและกิจกรรมสำคัญ	ข้อดีและประโยชน์	ข้อจำกัด/ความเสี่ยงและประเด็นที่ควรปรับปรุง
ทางเลือกที่ 3 การจัดการ ความต้องการ และเพิ่มผลิต ภาพน้ำ	เน้นการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าการเพิ่มน้ำต้นทุนเพียงอย่าง เดียว เช่น การลดน้ำสูญเสีย การจัดทำ Zoning เกษตรตามศักยภาพน้ำ ปรับ ชนิดพืชให้สอดคล้องกับน้ำต้นทุน ส่งเสริม Smart Farming/ชลประทาน อัจฉริยะ การนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำ มาตรการด้านราคาและเศรษฐศาสตร์ และเสริมสร้างกลุ่มผู้ใช้น้ำ	ช่วยลดต้นทุนและเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้น้ำ ลดความ เสี่ยงจากภัยแล้ง ลดความขัดแย้ง ในการแย่งชิงน้ำระหว่างภาคส่วน กระจายการใช้น้ำอย่างเป็นธรรม และสร้างความเข้มแข็งของกลไก ผู้ใช้น้ำในระดับพื้นที่	ความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การปรับ พฤติกรรมและการยอมรับของ เกษตรกรและผู้ใช้น้ำ รวมถึง ความรู้ เทคโนโลยี และโครงสร้าง ชลประทานที่ยังไม่ครอบคลุมทุก พื้นที่ จึงควรใช้มาตรการ “ส่งเสริม และสนับสนุน” ควบคู่กับแรงจูงใจ การอบรม และการสนับสนุน ข้อมูลทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
ทางเลือกที่ 1 การดำเนินการ ตามแผนเดิม	ดำเนินการตามแผนและมาตรการที่มี อยู่เดิม โดยปรับปรุงส่วนที่ยังมี ข้อจำกัดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เน้นการกำหนดเป้าหมายและ แนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน พัฒนา ระบบติดตามและประเมินผล จัดทำ ฐานข้อมูลก่อน-หลังการดำเนินงาน และพัฒนาศักยภาพบุคลากรและ ผู้ใช้น้ำ	ช่วยให้การดำเนินงานต่อเนื่อง จากแผนเดิม สามารถปรับปรุง ประสิทธิภาพการใช้น้ำ ลดการ สูญเสีย และมีระบบติดตามผลที่ ชัดเจนขึ้น	ยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยี กฎหมาย และการประสานงานระหว่าง หน่วยงาน รวมทั้งความแตกต่าง ด้านความพร้อมของแต่ละพื้นที่ จึงควรเพิ่มความยืดหยุ่น บูรณาการ การทำงานทั้งจากส่วนกลางและ ระดับพื้นที่ เพิ่มความโปร่งใสใน การจัดสรรงบประมาณ และให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น

2.5 ผลการคัดเลือกและการปรับปรุงตัวชี้วัดเพื่อการประเมิน (Indicators Selection)

ผู้เข้าร่วมประชุม ได้ร่วมพิจารณา คัดเลือก และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงตัวชี้วัด
12 ตัวชี้วัดหลัก ครอบคลุม 3 มิติ (เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม) เพื่อใช้ในการประเมินทางเลือกการพัฒนา
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ตารางที่ 2-5 สรุปผลการคัดเลือกตัวชี้วัด เรียงลำดับตามผลการคัดเลือกในแต่ละมิติการประเมิน

มิติการประเมิน	ตัวชี้วัดที่เสนอ	หน่วยวัด	ผลการคัดเลือก (%)	อันดับ
มิติเศรษฐกิจ	มูลค่าความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้งที่ลดลง	ล้านบาท/ปี	9.39	3
	ปริมาณน้ำต้นทุน	ล้าน ลบ.ม.	8.55	7
	ผลิตภาพการใช้น้ำ (Water Productivity)	บาท/ลบ.ม.	7.36	9
	อัตราน้ำสูญเสีย	ร้อยละ	6.75	11

มิติการประเมิน	ตัวชี้วัดที่เสนอ	หน่วยวัด	ผลการคัดเลือก (%)	อันดับ
มิติสังคม	สัดส่วนครัวเรือนเข้าถึงน้ำสะอาดอุปโภคบริโภค	ร้อยละ	9.71	1
	จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง	ครัวเรือน	9.68	2
	จำนวนข้อขัดแย้งเรื่องการจัดสรรน้ำที่ลดลง	เรื่อง/ปี	7.30	10
	สัดส่วนประชากรได้เส้นความยากจน	ร้อยละ	6.66	12
มิติสิ่งแวดล้อม	ร้อยละน้ำเสียได้รับการบำบัดก่อนปล่อยลงลำน้ำ	ร้อยละ	9.00	4
	สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ฟื้นฟู	ร้อยละ	9.00	4
	ดัชนีคุณภาพน้ำผิวดิน (WQI) ในแม่น้ำสายหลัก	ดัชนี	8.81	6
	ปริมาณการระบายน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศทางน้ำ	ล้าน ลบ.ม.	7.78	8

จากตารางที่ 2-5 พบว่า ตัวชี้วัดที่มีสัดส่วนการเลือกสูงสุด คือ สัดส่วนครัวเรือนเข้าถึงน้ำสะอาดอุปโภคบริโภค (9.71%) รองลงมา ได้แก่ จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง (9.68%) และมูลค่าความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้งที่ลดลง (9.39%) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการปรับปรุงตัวชี้วัดที่สำคัญดังนี้

• มิติเศรษฐกิจ:

- ตัวชี้วัดด้านภัยพิบัติ ควรพิจารณาทั้งมูลค่าความเสียหาย ผลกระทบต่อการผลิต และต้นทุนที่เกิดขึ้นกับประชาชนและเกษตรกร
- ตัวชี้วัดด้านความมั่นคงน้ำสะท้อนทั้ง ปริมาณน้ำต้นทุน ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าของการใช้น้ำ ไม่ควรพิจารณาปริมาณน้ำในหน่วยล้านลูกบาศก์เมตรเพียงอย่างเดียว เนื่องจากพื้นที่ที่มีน้ำต้นทุนน้อยอาจสามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้สูง นอกจากนี้ ควรจำแนกการใช้น้ำตามภาคส่วนและบริบทพื้นที่ โดยเฉพาะภาคเกษตรในเขตและนอกเขตชลประทาน และเพิ่มแหล่งข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การประเมินสะท้อนสถานการณ์จริงมากขึ้น
- ตัวชี้วัด “อัตราน้ำสูญเสีย” ควรทบทวนวิธีการประเมินและฐานข้อมูล เนื่องจากบางพื้นที่มีข้อมูลเฉพาะในระบบประปาและยังไม่ครอบคลุมการใช้น้ำทุกภาคส่วน
- เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัดหรือข้อมูลประกอบเกี่ยวกับ การบำรุงรักษาระบบชลประทาน การขุดลอกลำคลอง การลดต้นทุนการผลิตและการหนี้สินของเกษตรกร เพื่อสะท้อนผลทางเศรษฐกิจจากการบริหารจัดการน้ำได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

• มิติสังคม

- ตัวชี้วัด “สัดส่วนครัวเรือนเข้าถึงน้ำสะอาดอุปโภคบริโภค” ให้สะท้อนทั้ง การเข้าถึงและคุณภาพของน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย พร้อมพิจารณาการจำแนกข้อมูล

ในระดับครัวเรือน หมู่บ้าน หรือชุมชน เพื่อให้สามารถสะท้อนความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงน้ำ ได้ชัดเจนขึ้น และควรเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานประปาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ตัวชี้วัด “จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง” เสนอให้ขยายการประเมินจากจำนวน “คน” ให้ครอบคลุม พื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับผลกระทบในหน่วยไร่ รวมทั้งพิจารณามูลค่าความเสียหาย เพื่อสะท้อนผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรได้ครบถ้วนมากขึ้น และควรเชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์การเยียวยาและชดเชยที่เหมาะสมและเป็นธรรม
- ตัวชี้วัด “สัดส่วนประชากรได้เส้นความยากจน” ควรทบทวนเกณฑ์และวิธีการวัด เนื่องจากระดับรายได้และภาวะเศรษฐกิจแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยมีข้อเสนอให้พิจารณาข้อมูลรายได้จริง ภาระหนี้สิน และสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนประกอบ มากกว่าการใช้สถิติประชากรภาพรวมเพียงอย่างเดียว

• มิติสิ่งแวดล้อม

- ตัวชี้วัด “ร้อยละน้ำเสียได้รับการบำบัดก่อนปล่อยลงลำน้ำ” ควรพิจารณาทั้งปริมาณและคุณภาพน้ำทิ้ง รวมถึงความแตกต่างของแหล่งกำเนิดจากชุมชน อุตสาหกรรม และกิจกรรมอื่น เพื่อให้สามารถสะท้อนผลของมาตรการควบคุมมลพิษได้อย่างแท้จริง
- ตัวชี้วัด “สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่รับน้ำธรรมชาติ/ทุ่งรับน้ำหลาก” เสนอให้ทบทวนทั้งตำแหน่งของตัวชี้วัดในมิติการประเมินและวิธีการกำหนดเป้าหมาย เนื่องจากพื้นที่รับน้ำมีบทบาทโดยตรงต่อการลดความเสียหายจากน้ำหลากมากกว่าการสะท้อนคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียว จึงมีข้อเสนอให้พิจารณาเชื่อมโยงกับมิติเศรษฐกิจหรือการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งอาจปรับเป้าหมายจากการเพิ่มพื้นที่รับน้ำเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพหรือปริมาตรการกักเก็บน้ำในพื้นที่เดิม โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- ตัวชี้วัดด้านคุณภาพน้ำ ควรปรับให้สามารถสะท้อนการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำและการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดได้อย่างชัดเจน โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพน้ำและจุดตรวจวัดที่เหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนการตรวจวัดอย่างต่อเนื่องและการใช้ข้อมูล Real-time ในพื้นที่ที่มีความพร้อม
- สำหรับตัวชี้วัด “ปริมาณการระบายน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศทางน้ำ ” ควรพิจารณาความเหมาะสมตามตำแหน่งของพื้นที่ในลุ่มน้ำ เนื่องจากพื้นที่ตอนบนไม่ได้รับผลกระทบจากน้ำเค็มโดยตรง ขณะที่พื้นที่ตอนล่างและปากแม่น้ำมีความจำเป็นมากกว่า จึงควรกำหนดตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ประเมินให้เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่